

מיהם תלמידי המכללות הטכנולוגיות? התמיינות ללימודי הנדסאות בישראל

יסמין ברזילי שחם, מאיר יעיש

תקציר

המחקר הרב העומד על יתרונותיה של ההשכלה העל-תיכונית ממוקד ברובו בהשכלה אקדמית ונוטה להתעלם מכך שנכללת בה גם השכלה על-תיכונית שאינה אקדמית, שפלח מרכזי מתוכה הוא לימודי הנדסאות וטכנאות. מחקר זה מתאר את ההתמיינות של בוגרי תיכון בישראל למכללות הטכנולוגיות של משרד החינוך (בכיתות י"ג-י"ד) ושל משרד העבודה (במה"ט- המכון הממשלתי להכשרה בטכנולוגיה ובמדע) בהן נלמדים מקצועות ההנדסאות והטכנאות, למול האלטרנטיבות המרכזיות האחרות שכוללות לימודים אקדמיים במכללות ובאוניברסיטאות או הישארות עם 12 שנות לימוד. הממצאים מתבססים על ניתוח נתונים המנהליים של כלל מסיימי י"ב בשנת 1997 קרוב להשלמת תהליך רכישת ההשכלה שלהם בחלוף 16 שנים. הם מאשרים קיומו של מדרג ברקע חברתי וביכולות לימודיות קודמות בין תלמידי מכללות טכנולוגיות לבין תלמידי מוסדות אקדמיים ולבין בעלי 12 שנות לימוד. במקביל הם מצביעים על שונות באוכלוסיית שני סוגי המכללות הטכנולוגיות כאשר אוכלוסיית י"ג-י"ד מתאפיינת ברקע לימודי וחברתי איתן יותר וביתר הומוגניות ביחס לאוכלוסיית מה"ט, ועל הבדלים באוכלוסיות תחומי ההנדסאות השונים. בנוסף הם מצביעים על דמיון ביכולות הלימודיות המוקדמות של תלמידי חלק ממגמות י"ג-י"ד ושל תלמידי מכללות אקדמיות ותלמידי אוניברסיטאות בתחומים נמוכי ההחזר.